

Observation och analys

- 1 **RUMMET SOM TJÄNST**
- 2 **VAD BESTÅR ETT RUM AV?**
- 3 **RUMMETS STRUKTUR**
- 4 **TERMINOLOGI**
- 5 **LÄNKAR OCH KÄLLOR**

Det mest centrala inom inredningsarkitektur är rummets användbarhet med fokus på användarna.

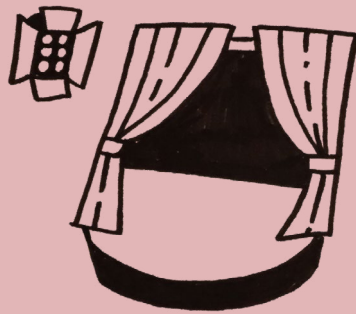
Genom att utgå från ett **användarperspektiv** kan komma fram till vad som är väsentligt för designprocessen. Innan inredningsarkitekten börjar med själva planeringen reflekterar hen kring målet med arbetet. I det här skedet är det också möjligt att använda sig av verktygen för **servicedesign**.

En analys av rummets funktion och användare är den första delen av formgivningsprocessen.

Analysen är baserad på information man får genom observation, vilket är ett av de enklaste och viktigaste sätten att skapa förståelse inför planeringen.

REFLEKTERA

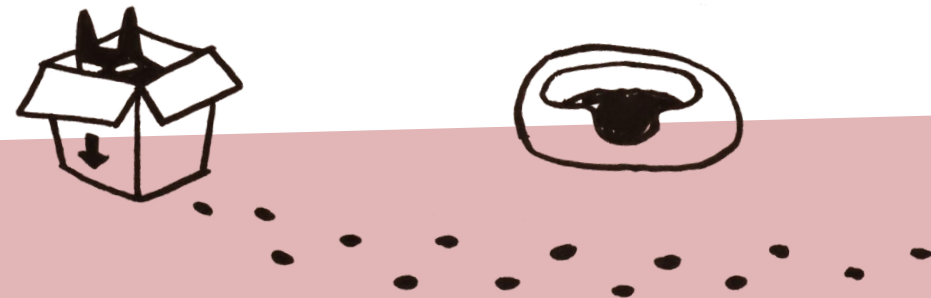
*Kommer du att tänka på tjänster
som kräver ett rum som är utformat
specifikt för sitt syfte?*

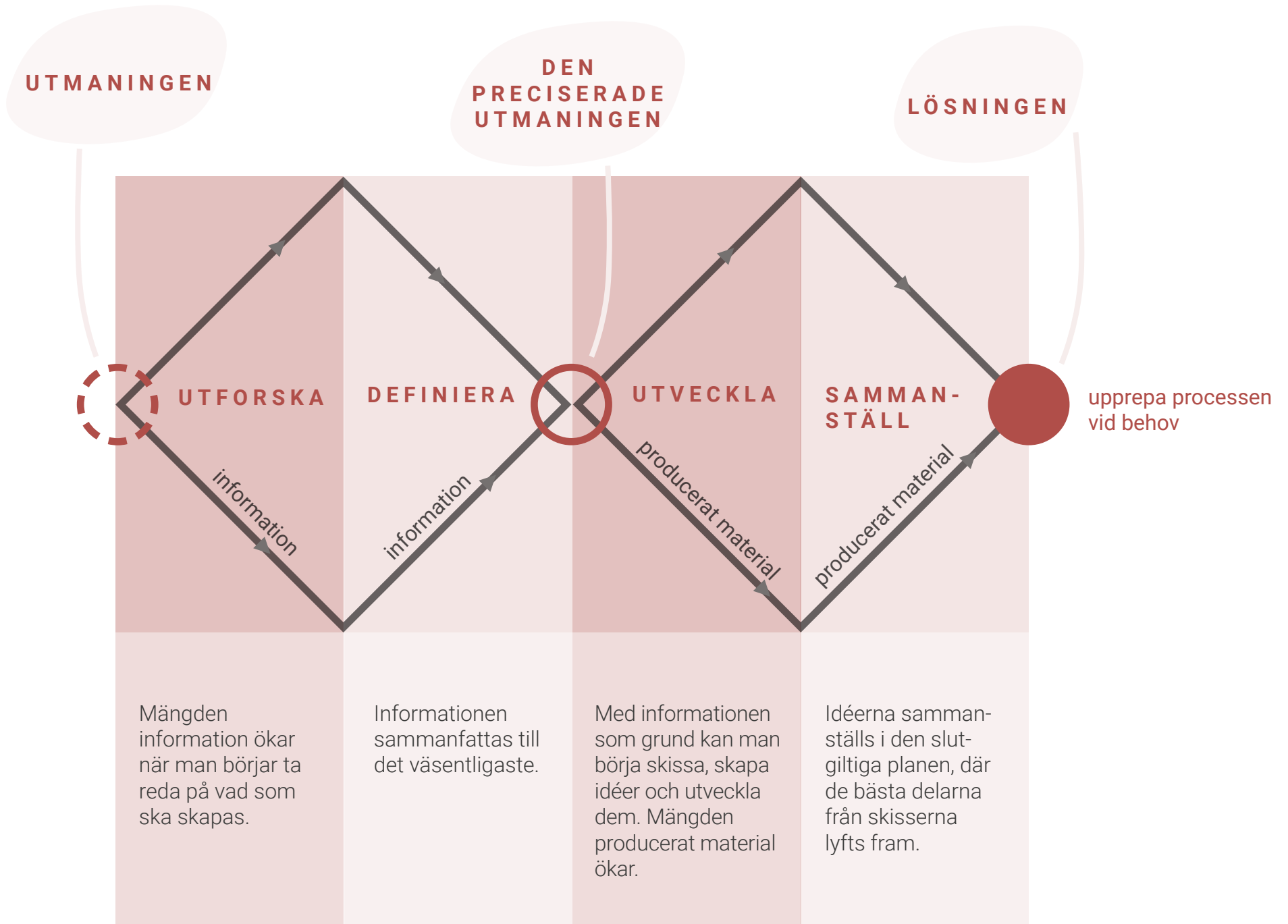
Med hjälp av servicedesign skapar man sig en uppfattning om vem man planerar för, vad man planerar och hur slutresultatet ska motsvara användarnas behov.

Genom att använda sig av servicedesign kan man svara på följande frågor:

- ◆ Varför planeras objektet och vad är målet med planeringen?
- ◆ För vem planeras objektet?
- ◆ Har objektet flera användargrupper?
- ◆ Vilka aktiviteter ska objektet möjliggöra och hur?
- ◆ Vilka behov av flexibilitet och anpassningsbarhet finns det i objektet?
- ◆ Den gemensamma visionen, t.ex. "Finlands roligaste skola" eller "Finlands mest stämningsfulla restaurang".

tidslinje

2

VAD BESTÅR ETT RUM AV?

Ett rum består av många delar som tillsammans bildar en helhet.

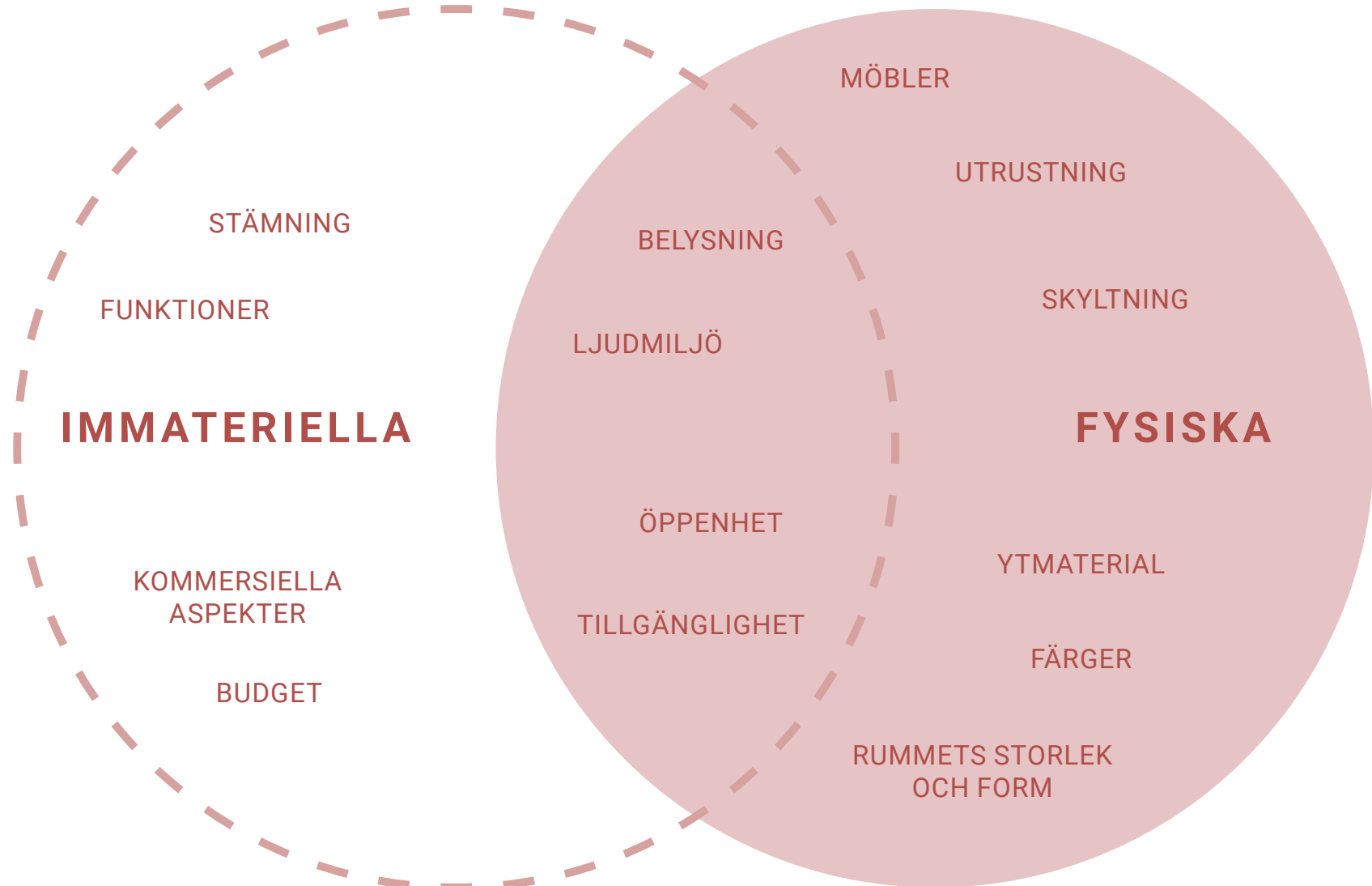
I rummet fäster man inte uppmärksamhet vid varje enskild detalj, men helheten är ändå beroende av alla sina delar. En enskild rumsplanering kan ha krävt ett stort antal designbeslut.

De större riktlinjerna i en rumsplan, som rummets syfte, den önskade stämningen eller budgeten, styr de konkreta valen kring möbler, belysning eller handtag som ska användas.

RUMSLIGA ELEMENT

Hittar du på fler?

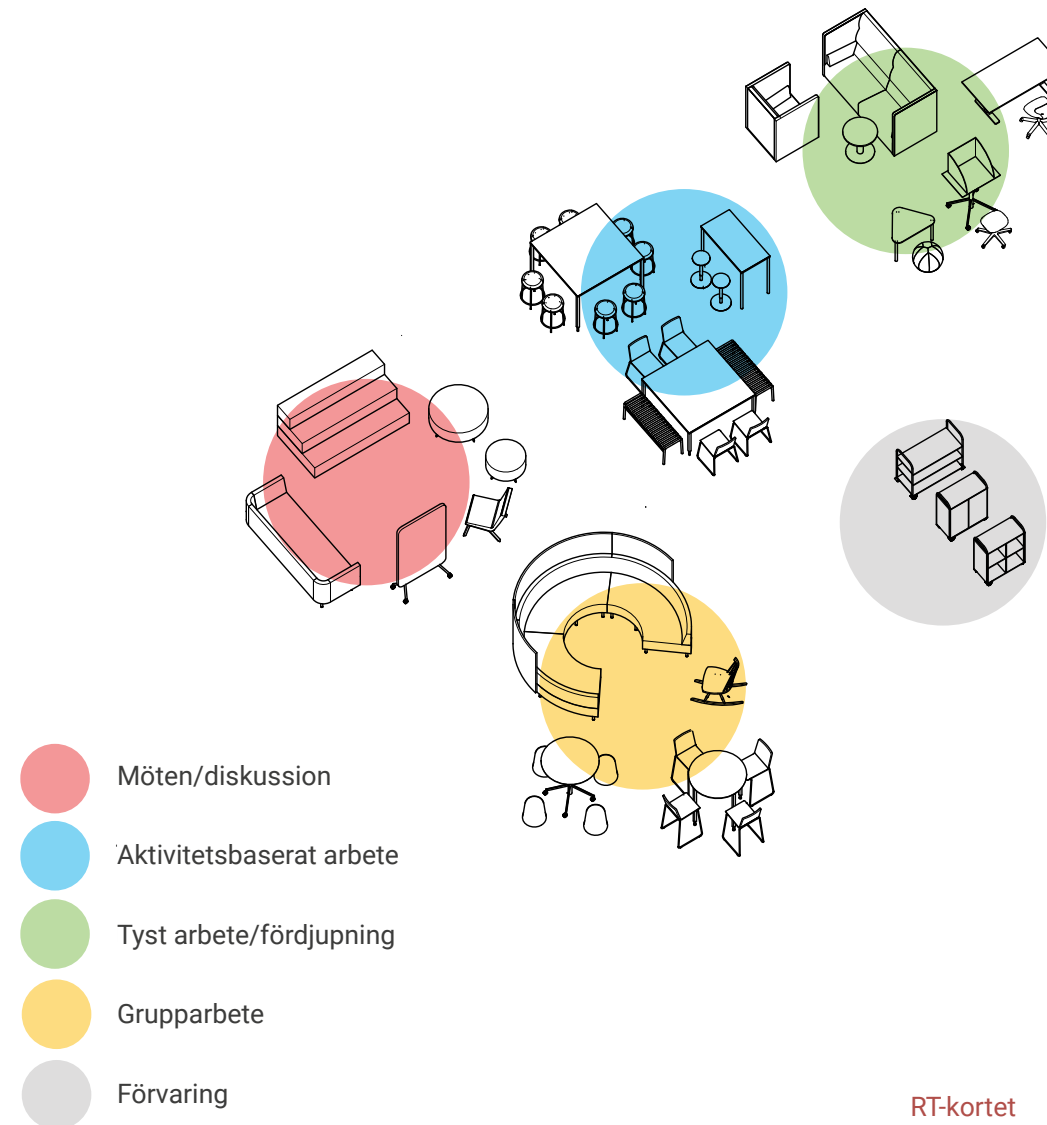
3

RUMMETS STRUKTUR

När inredningsarkitekten skissar kan hen arbeta som en skulptör: först formar hen en grov figur i lera och därefter söker hen rummens platser och struktur.

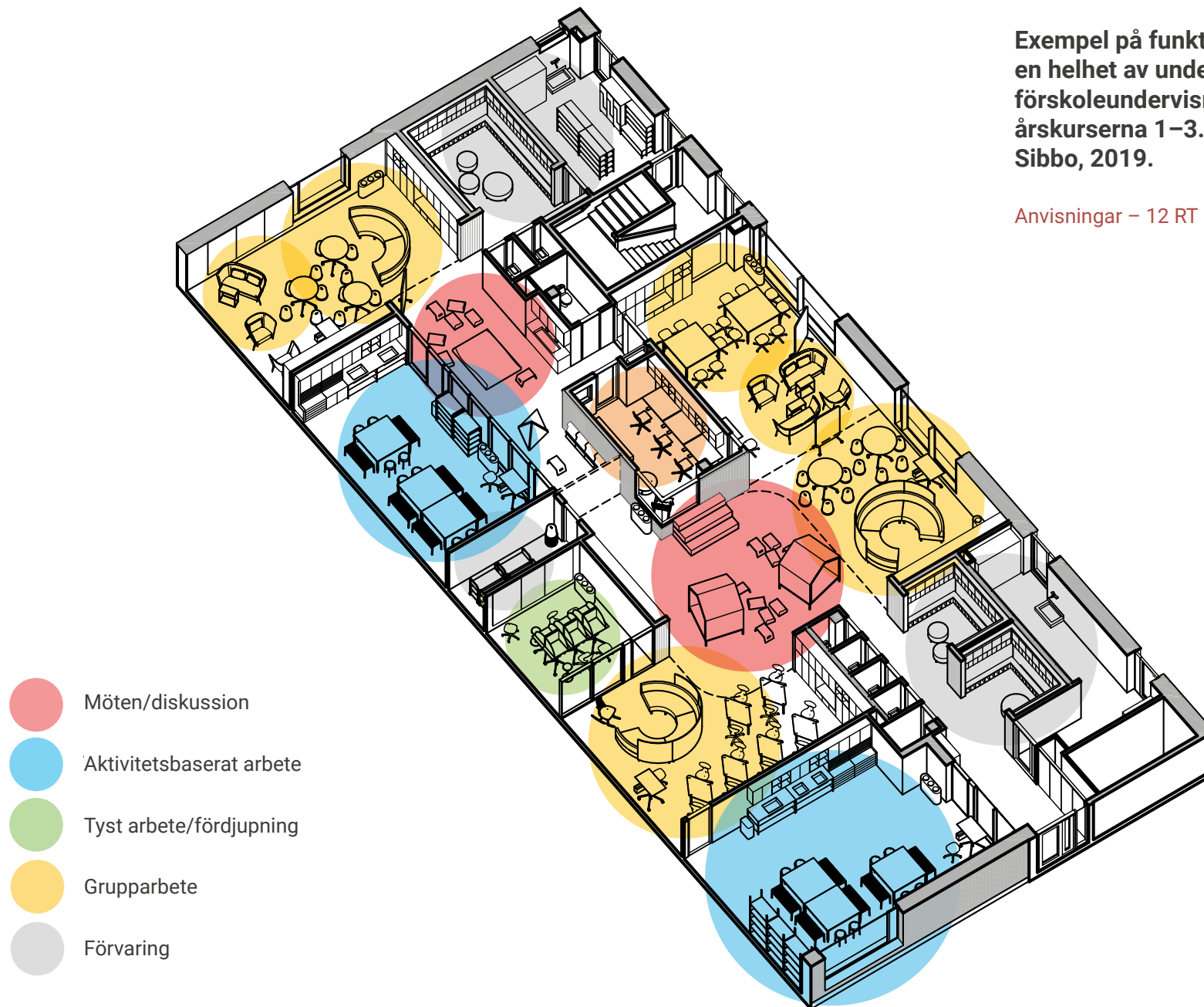
När man vet vilket slags rum som behövs, kan man börja skissa. Med skisserna kan inredningsarkitekten undersöka hur funktionerna i rummet förhåller sig till varandra, hur människor rör sig i rummet och vilka vyer som öppnar sig.

Funktionerna kan i det här skedet beskrivas till exempel med färgfält som flyttas och ordnas på olika sätt för att undersöka olika alternativ för rummets struktur.

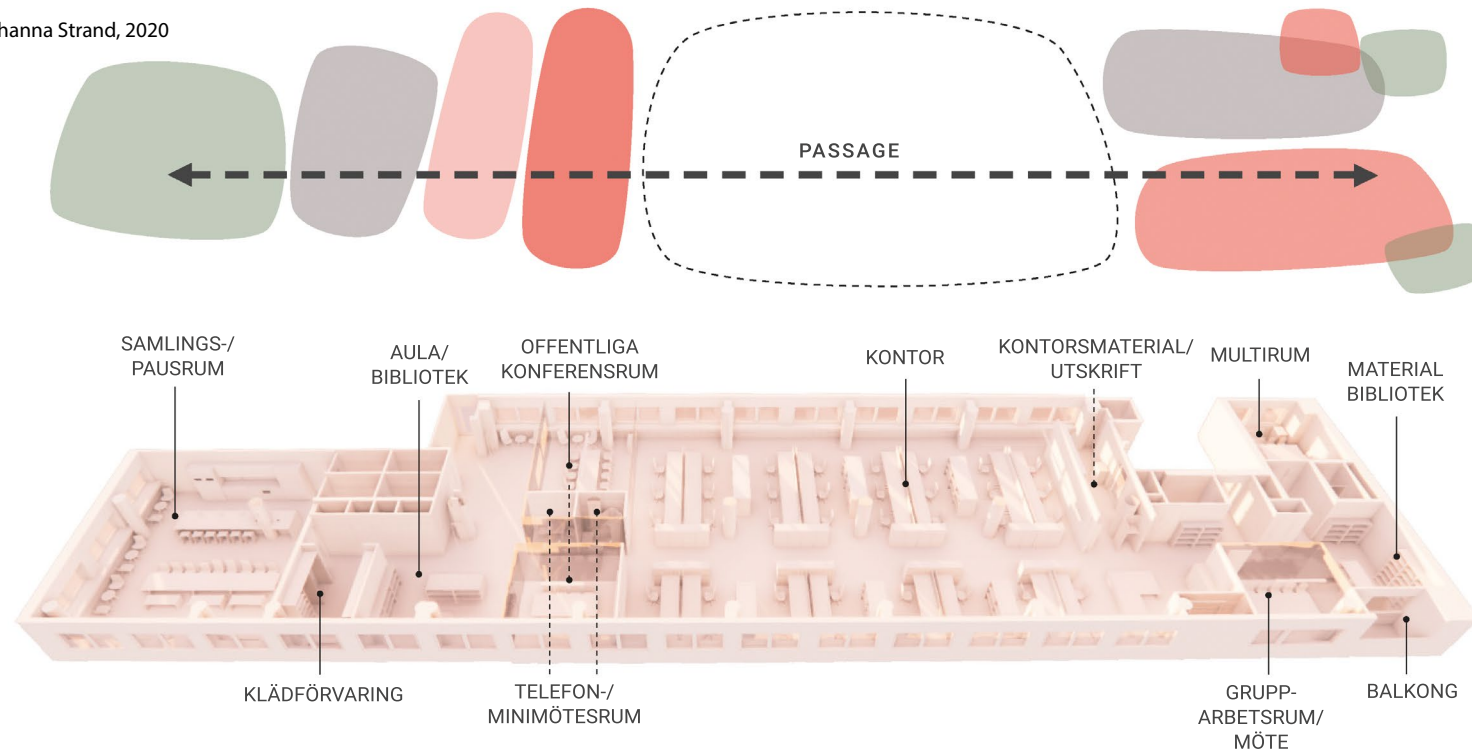

Exempel på funktionella områden i en helhet av undervisningslokaler, förskoleundervisningen och årskurserna 1–3. Sipoonlahden koulu, Sibbo, 2019.

Anvisningar – 12 RT 103184 Perusopetuksen tilat.

Johanna Strand, 2020

Zoner, kontorslokal som exempel:

De mötesrum och rum för avskildhet som ligger intill huvudentrén har avgränsats från entrén och det öppna kontoret med glasväggar, utan att skymma sikten eller hindra ljusflödet. Förflyttningen mellan olika zoner sker längs en rak led som skär genom hela kontoret och vars vyer gör det lättare att gestalta rummet.

Små rum ligger samlade runt det centralt placerade öppna kontoret. Då är det kort väg från arbetsplatsen till mötes- eller telefonrum.

4

TERMINOLOGI

Användarundersökning är en uppsättning metoder för att samla in information om användare.¹

Användarförståelse är en analyserad sammanställning av användarnas motiv, önskningar, behov och farhågor i förhållande till den undersökta utmaningen.¹

En tjänst/service är en immateriell nytthet som uppstår genom organiserad verksamhet i syfte att tillfredsställa behov.¹

Med hjälp av **servicedesign** skapar man sig en uppfattning om för vem man planerar, vad man planerar och hur slutresultatet ska motsvara användarnas behov.¹

Anpassningsbarhet (fi: muuntojousto) innebär att en stadsstruktur, byggnad, bostad eller rum kan anpassas efter olika användningssituationer och förhållanden.²

¹ (RT-kortet RT 103058)

² (RT-kortet RT 93-1123)

5

LÄNKAR OCH KÄLLOR

<https://www.rakennustieto.fi/>

Anvisningskortet från Rakennustieto

Palvelumuotoilu kiinteistö- ja rakentamisolalla, RT 103058

Perusopetuksen tilat, sisustussuunnittelu, RT 103184

Muuntojousto asuntosuunnittelussa, RT 93-11231

<https://www.kuvistuubi.fi/muotoilu/>

<https://lab.fi/fi/muotoiluinstituutin-ennakkotehtavat-2021/syksyn-yhteishaku-2021/palvelumuotoilu>

Besök en offentlig plats och gör en rumsanalys.

- ◆ Hur ser entrén ut när du närmar dig?
- ◆ Hur känns det att ta i dörrhandtaget, eller öppnas dörren automatiskt?
- ◆ Vad är det första du ser när du stiger in i rummet?
- ◆ Vilket intryck ger rummet?
- ◆ Finns det någon styrning eller vägledning för hur man ska röra sig i rummet?
- ◆ Vad gör rummet lämpligt för sitt syfte?
- ◆ Är rummet till någon del olämpligt?
- ◆ Vilka olika användningsmöjligheter erbjuder rummet?
- ◆ Hur skiljer sig det här rummet från andra liknande rum?
- ◆ Finns det något exceptionellt i rummet?

Studera vilka element rummet består av.

Det kan till exempel vara:

- ◆ rummets storlek och form
- ◆ ytmaterialen och färgerna
- ◆ möblerna
- ◆ utrustningen
- ◆ belysningen
- ◆ skyltningen

Dokumentera dina observationer till exempel som en begreppskarta eller med fotografier.